HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מסורת הש"ס

תוס' חד מקמאי

מסקנא דשמעת' חרשת קנויה ומשויירת קטנה קנויה ואינה קנויה והא דתנן חרשת וקטנה בא יבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת פוסל את הקטנה בדין הוא דלא פסל הקטנה ממ"נ אי קטנה קנויה היא אין ביאת האח ביאה כלום ואי לאו קנויה היא נכרית בעלמא קא נסיב. אלא להכי פסל את הקטנה שהיא ראשונה דלמא קדים ובעל חרשת ברישא: תניא ב' אחים נשואים ב' אחיות קטנה וחרשת מת בעלה דקטנה חרשת יוצא' בגט וקטנה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ מת בעלה של חרשת קטנה יוצאה בגט וחרשת אסורה לעולם ואם בא בעל חרשת נותן לה גט והותרה וא"ל דהכא נמי מי פטרה אמרי דביאת חרשת ביאה כשירה היא ומע"פ שהיא אחר ביאת הקטנה ואתי לאיחלופי בגדולה שאחר שבא על הגדולה יחזור ויבא על אחותה: לאחר

ג) [לעיל נ: נא:], ס"ג, ד) ס"ג, ה) ס"ג וכי תימא,

הגהות הב"ח

(א) גמ' רב חסדא אליבא דרב דתניא שמ' וכו' שתי אחיות (יתומות) מז"מ וע"ב ס"ג אין זה: (ב) רש"י ד"ה הא קנויה וכו' דיקא אבתרה הס"ד:

תיתיב גביה ממה נפשך. פירש בקונטרס ואי קשיא מתני' הבא על הקטנה ואחר כך בא על החרשת פסל את הקטנה ואמאי לא אמר תיתיב גביה הקטנה ממה נפשך אי קנויה היא ואי לא נכרית בעלמא היא ותירץ דגזרינן דלמא בעיל חרשת ברישא כדלקמן בברייתא' וקשה דקתני בברייתא ואם בא על החרשת נותן לה גט והותרה ואמאי לא גזרינן בא על החרשת אטו מת בעלה של קטנה ובא עליה דלא משתרי בגט אלא בחליצה דביאה פסולה לא פטרה כי היכי דגזרינן במתני' ושמא כיון שלא היה תקנתא לחרשת לא רצו לאוסרה איסור עולם:

הויא לה ביאה פסולה ולא פטרה. וא"ת התינח לעיל פרק ר"ג (דף נ:) דביאה פסולה לא פטרה דגזרינן ביאה אחר הגט אטו ביאה אחר חליצה אבל הכא מאי חשש איכא וי"ל דהכא נמי מי פטרה אמרי דביאת חרשת ביאה כשירה היא ומע"פ שהיא אחר ביאת הקטנה ואתי לאיחלופי בגדולה שאחר שבא על הגדולה יחזור ויבא על אחותה: לאחר

תיתיב גביה ממה נפשך אי קנויה היא הא קנויה היא ואי לאו קנויה היא הא נכרית בעלמא היא וכי תימא קטנה אמאי תמתין עד שתגדיל ותחלוץ תיתיב גביה אי קנויה היא הא קנויה היא אי לאו קנויה היא נוכריתא בעלמא היא אם כן חרשת במה תיפוק אמר רב ששת הכי נמי מיסתברא כדקא מתרץ רב חסדא אליבא דרב (ה) דתניא שני אחין נשואין שתי אחיות יתומות קטנה וחרשת מת בעלה של קטנה חרשת יוצאה בגט וקטנה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ מת בעלה של חרשת קטנה יוצאה בגט וחרשת אסורה לעולם ואם בא בא על החרשת נותן לה גט והותרה אי אמרת בשלמא חרשת קנויה ומשויירת קטנה קנויה ואינה קנויה משום הכי דכי בא על החרשת נותן לה גט והותרה דאמרת ממה נפשך אי קטנה קנויה היא הא נפקא משום אחות אשה אי לאו קנויה שפיר מיבם אלא אי אמרת חרשת קנויה ואינה קנויה קטנה קנויה ומשויירת כי בא על חרשת אמאי נותן גט והותרה הויא ליה ביאה פסולה וביאה פסולה לא פטרה הא מני (ו)רבי נחמיה היא דאמר ביאה פסולה פוטרת מחליצה אי רבי נחמיה אימא סיפא מי שהיה נשוי שתי יתומות קטנה וחרשת ומת בא יבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת נאסרו שתיהן עליו כיצד תקנתן חרשת יוצאת בגט וקטנה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ אי אמרת בשלמא חרשת קנויה ומשויירת קטנה קנויה ואינה קנויה ורבנן היא משום הכי תמתין עד שתגדיל ותחלוץ דדלמא קדים ובעיל חרשת ברישא והויא ליה ביאה דקטנה ביאה פסולה אלא אי אמרת רבי נחמיה הא אמר ביאה פסולה פטרה אלא שמע מינה רבנן היא ש"מ אמר רב אשי מרישא נמי שמע מינה דרבנן היא דקתני אם בא על החרשת נותן לה גט והותרה ולא קתני אם בא על הקטנה נותן לה גט והותרה אי משום הא לא איריא חרשת דלית לה תקנתא דהיתירא קתני תקנתא דאיסורא קטנה דאית לה תקנתא דהיתירא לא תני תקנתא דאיסורא: **מתני'** מי שהיה נשוי לשתי יתומו' קטנות ומת ובא יבם על הראשונה וחזר ובא על השניה או שבא אחיו על השניה לא

ו) נראה דל"ל דאי אמרת חרשת קנויה ואינה קנויה וכו' הו"ל ביאה דחרשת ביאה פסולה ולא פטרה.

לא

משוס אחות אשה והך כיסה זנות בעלמא היא ואי קטנה לאו קנויה היא שפיר ייבם: **אמאי נותן לה גט והותרה.** הא איכא למימר דלמא חרשת קנויה היא לגמרי לאחיו וזקוקה לו וקטנה לא דחיא לה דקנויה ומשויירת היא וביאתה ביאה פסולה שהרי אחות אשה במקצת היא וביאה פסולה לא פטרה מייבום ולריכה גט לביאתו וחליצה לזיקתו וחרשת לאו בת חליצה היא: **ר' נחמיה.** בפרק ר"ג (לעיל דף נ:): **יתומות.** משוס קטנה נקט: **נאסרו שניהן עליו.** אע"ג דקטנה מדינא לא מיפסלא עליה משוס ביאה דחרשת ממה נפשך אי קטנה קנויה ליכא מידי בתר ביאתה ואי לאו קנויה היא נכרית בעלמא היא אפ"ה אסורה כדמפרש לקמן משוס גזירה דלמא אתי למיעבד איפכא ובעיל חרשת בריש' וביאת קטנה פסלה לה דשמא קנויה היא כולה ואתי למימר נמי תיתיב חרשת גביה: **חרשת יוליא בגט.** ושריא ממה נפשך אי קטנה קנויה היא מיפטרא חרשת בביאתה דקטנה ואי לאו קנויה היא פטורה בביאה דידה: **קטנה ממתין לו'.** כדמפרש טעמא: **אי אמרת בשלמא.** ריש' גבי אחיות דקתני אם בא על החרשת נותן לה גט והותרה משוס דחרשת קנויה ומשויירת וקטנה קנויה ואינה קנויה וממה נפשך חרשת בתר גיטא מיפטרא אי משוס אחות אשה אי משוס יבומה שהיה בהיתר שאחותה לא היתה קנויה אבל אי הוה אמרינן איפכא קטנה קנויה היא ומשויירת וחרשת ספק תו לא מיפטרא חרשת בגט דלמא קנויה היא ולא נפקא משוס אחות אשה שקנין אחותה הקטנה משויירת ובביאתה נמי לא מיפטרא דביאה פסולה היא שהרי אחות אשתו היא ומתני' רבנן היא. ומש"ה קתני סיפא גבי נכרית קטנה בעיא חליצה ואע"ג דממה נפשך ביאתה בהיתר הואי וגיטה גט גמור משוס גזירה דלמא קדים ובעיל חרשת בריש' ואתי למימר נמי תרוייהו ליפקו בגט וקטנה שהיא אחרונה לא סגי לה בגיטא דלמא קנויה היא ורמיא קמיה דלא איפטרא בביאת חרשת המשויירת ובביאה דידה נמי לא מיפטרא דביאה פסולה היא דקס עליה באיסור שני בתים: **אלא אי אמרת קטנה קנויה ומשויירת.** וחרשת ספק ומריש' דקתני באחיות אם בא על החרשת נותן לה גט והותרה שמעינן דביאה פסולה פוטרת סיפא בנכרית אמאי קטנה בעיא חליצה בשלמא אפוקי מפקינן לה מייה דלמא חרשת אחרונה קנויה כולה ופסלה לה עילויה אלא בגיטא תיסגי לה דביאת עצמה פוטרתה דביאה כשרה היא ואי נמי חשיב לה פסולה משוס דקיימא זיקת חרשת דאיכא למימר קנויה לגמרי הא מ"ר נחמיה ביאה פסולה פטרה: **מרישא נמי.** גבי אחיות: **ש"מ דרבנן היא.** דקתני גבי מת בעלה של חרשת אם בא על החרשת נותן לה גט וגבי מת בעלה של קטנה דקתני קטנה תמתין ולא קתני אם בא על הקטנה נותן לה גט והותרה אלמא רבנן היא ומש"ה לא נפקא בגט דביאתה פסולה דחרשת קנויה במקצת וזו אסורה משוס אחות אשה ומייבום לא מדחיא דלמא קטנה קנויה כולה וקנין משויירת דאחותה לא דחי לה: **דלים לה תקנתא דהיתירא.** דקתני בה וחרשת אסורה לעולם: **מתני'**

לא

תוס' חד מקמאי

מסקנא דשמעת' חרשת קנויה ומשויירת קטנה קנויה ואינה קנויה והא דתנן חרשת וקטנה בא יבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת פוסל את הקטנה בדין הוא דלא פסל הקטנה ממ"נ אי קטנה קנויה היא אין ביאת האח ביאה כלום ואי לאו קנויה היא נכרית בעלמא קא נסיב. אלא להכי פסל את הקטנה שהיא ראשונה דלמא קדים ובעל חרשת ברישא: תניא ב' אחים נשואים ב' אחיות קטנה וחרשת מת בעלה דקטנה חרשת יוצא' בגט וקטנה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ מת בעלה של חרשת קטנה יוצאה בגט וחרשת אסורה לעולם ואם בא בא על חרשת נותן לה גט והותרה אי אמרת בשלמא חרשת קנויה ומשויירת קטנה קנויה ואינה קנויה הא נכרית בעלמא היא וכי תימא קטנה אמאי תמתין עד שתגדיל ותחלוץ תיתיב גביה אי קנויה היא הא קנויה היא אי לאו קנויה היא נוכריתא בעלמא היא אם כן חרשת במה תיפוק אמר רב ששת הכי נמי מיסתברא כדקא מתרץ רב חסדא אליבא דרב (ה) דתניא שני אחין נשואין שתי אחיות יתומות קטנה וחרשת מת בעלה של קטנה חרשת יוצאה בגט וקטנה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ מת בעלה של חרשת קטנה יוצאה בגט וחרשת אסורה לעולם ואם בא בא על החרשת נותן לה גט והותרה אי אמרת בשלמא חרשת קנויה ומשויירת קטנה קנויה ואינה קנויה משום הכי דכי בא על החרשת נותן לה גט והותרה דאמרת ממה נפשך אי קטנה קנויה

אמאי נותן לה גט והותרה. הא איכא למימר דלמא חרשת קנויה היא לגמרי ועדיפא מחרשת ופסלה לה חליצתה עליה: **הא קנויה היא.** ותו ליכא זיקה (ג) אבתרייתא: **נכרית בעלמא היא.** ולא פסלה לה חליצת קטנה: ג) **(וליטעמיך) קטנה אמאי ממתין ותחלוץ.** ישאנה מתחלה ותשב אצלו ממה נפשך: **חרשת במאי תיפוק.** הא לאו בת חליצה היא ורב תקנתא לתרוייהו קתני. ואי קשיא מתיתין דקתני בא על הקטנה וחזר ובא על החרשת פסל את הקטנה אמאי פסלה הואיל ונסבה בריש' תיפוק חרשת בגט וקטנה תיתיב גביה ממה נפשך כדאמרן ואיכא תקנתא לתרוייהו תריץ מתניתין משוס גזירה דלמא אתי למיבעל חרשת בריש' והכי נמי מתרץ לה בברייתא לקמן: **כדקא מסרץ רב'.** חרשת קנויה ומשויירת קטנה קנויה ואינה קנויה: **מה בעלה של קטנה חרשת יוצאה בגט.** דזיקת קטנה אוסרתה עליו דחרשת קנויה ומשויירת וקטנה שמא קנויה לגמרי והויא לה חרשת אחות זקוקתו: **קטנה תצא בגט.** דזיקת חרשת אחותה אוסרתה שמא קטנה אינה קנויה כלל והויא כמפותה וחרשת קנויה ומשויירת והויא לה אשתו אחות זקוקתו: **וחרשת אסורה לעולם.** לכונסה אי אפשר שמא קטנה קנויה היא וזו אחות גרושתו ואין זקוקה לו ואפילו מתה קטנה אחר כך ופקע איסור אחות אשה אסורה משוס אשת אח הואיל ובשעת נפילה נפטרה ממנו ובחליצה אי אפשר דלאו בת חליצה היא: **ואם עבר ובא על החרשת.** אחר שגירש הקטנה נותן לה גט והותרה לשוק ממה נפשך אי קטנה קנויה הואי נפקא לה הך מריש'

מסורת הש"ס

ה) [לעיל נ: נא:], ס"ג, ו) ס"ג וכי תימא,

הגהות הב"ח

(ג) גמ' רב חסדא אליבא דרב דתניא שמ' וכו' שתי אחיות (יתומות) מז"מ וע"ב ס"ג אין זה: (ד) רש"י ד"ה הא קנויה וכו' דיקא אבתרה הס"ד: